

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 786
van **WIM VERHEYDEN**
datum: 26 mei 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Toenemende digitale kloof - Maatregelen

De opeenvolging van coronagolven heeft voor een digitale versnelling gezorgd. Uit de nieuwste Digimeter, de jaarlijkse bevraging van onderzoekscentrum imec (Interuniversitair Micro-elektronicacentrum) over het mediagebruik in Vlaanderen, blijkt dat 99 procent van de Vlamingen minstens één toestel heeft om verbinding te maken met het internet. Tegelijkertijd werd de digitale kloof toch groter. Bijna één op de vijf Vlamingen heeft problemen om mee te surfen op de digitale versnelling doordat ze niet over voldoende toestellen of vaardigheden beschikken om online te gaan.

De eerste groep die aangeeft over onvoldoende toestellen te beschikken om online goed te functioneren, is een veeleer kleine groep van 5 procent van de ondervraagden. Het gaat om gezinnen die het niet breed hebben en daardoor niet de mogelijkheid hebben om mee te surfen op de digitalisering.

Een tweede groep geeft aan dat ze gesukkeld hebben met digitale toepassingen. Het gaat daarbij niet enkel om ouderen die zich niet erg thuis voelen in de digitale wereld. Ook heel wat jongeren geven aan dat ze niet over de juiste digitale vaardigheden beschikken om probleemloos les te volgen of huiswerk te maken.

Ondertussen geeft een derde grote groep van zowat 45 procent van de Vlamingen aan dat het allemaal wat te snel gaat. Aan de ene kant hebben deze mensen gemerkt hoe handig online toepassingen kunnen zijn, maar aan de andere kant worstelen ze met een aantal nadelen die de digitalisering met zich meebrengt. Als de Vlaamse Regering te snel en te fors zou pushen op innovatie en digitale transformatie dreigen niet minder dan zes op de tien mogelijk af te haken, waarschuwt imec. Deze mensen staan positief tegenover technologie, maar worstelen ermee. Een deel voelt zich te afhankelijk van tot verslaafd aan zijn smartphone en sociale media (bij de jongeren is dat zes op de tien). Ook vreest een deel de gevolgen van desinformatie en phishing en is er bezorgdheid over privacy en dataveiligheid. Velen dreigen dus af te haken.

Technologie en digitale transformatie zijn een speerpunt in de Septemberverklaring en de relanceplannen van de Vlaamse Regering. Dat is nodig als we in Vlaanderen economisch relevant willen blijven.

1. Hoe wil de minister het beleid inzake technologie en digitale transformatie bijsturen om ervoor te zorgen dat een grote groep Vlamingen niet zal afhaken?
2. Welke concrete maatregelen zal de minister nemen naar specifieke doelgroepen zoals ouderen en mensen die onvoldoende vaardigheden hebben om mee te kunnen met digitale toepassingen?

3. Hoe wil de minister jongeren die aangeven niet over de juiste digitale vaardigheden te beschikken toch meekrijgen in de digitalisering? Is daarover overleg tussen de beleidsdomeinen Innovatie en Onderwijs? Heeft men een plan van aanpak in de pijplijn zitten?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (786), Ben Weyts (736).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 786 van 26 mei 2021

van **WIM VERHEYDEN**

1. Wat het beleid inzake technologie en digitale transformatie betreft, ook met het doel om de digitale vaardigheden van de Vlamingen te versterken, zet de Vlaamse Regering vanuit verschillende bevoegdheden en beleidsdomeinen (o.a. WSE, EWI, OV) in op diverse maatregelen en beleidsacties. Het gaat bijv. om:
 - De ondersteuning van de (bedrijfs)sectoren via de sectorconvenants. Sektoren voorzien zo in een welbepaald opleidingsaanbod rond digitale vaardigheden, sensibiliseren hun ondernemingen in verband met digitale transformaties die ook een transformatie op vlak van menselijk kapitaal (vaardigheden, arbeidsorganisatie, werkbaar werk) met zich meebrengen. Sektoren werken mee aan het opnemen van digitale vaardigheden in de beroepskwalificatiedossiers (cfr. competentieprognoses), bieden specifieke ondersteuning voor leidinggevers, ... In de nieuwe generatie sectorconvenants 2021 – 2022 (dit voorjaar afgesloten) wordt er extra aandacht besteed aan digitalisering en andere actuele transformaties.
 - Ook via de intersectorale adviseur 'competenties en loopbanen' (SERV) zal hierop sterker ingezet worden. Digitalisering vormt een gemeenschappelijke intersectorale uitdaging.
 - De nieuwe STEM-agenda 2030 zal inzetten op STEM4all en STEM-geletterdheid waarvan aandacht voor digitale vaardigheden inherent een onderdeel is. Via de STEM-governance die aan deze agenda verbonden is, is er ook systematisch overleg tussen de beleidsdomeinen werk, onderwijs en economie en innovatie.
 - Binnen het aanbod van VDAB is reeds in 2018 gestart met initiatieven om werkzoekenden, werknemers en werkgevers te ondersteunen bij het verwerven van arbeidsmarktgerichte vaardigheden op het vlak van digitalisering. Deze initiatieven kenden de voorbije jaren een groeiende opkomst. Binnen het VDAB-aanbod zijn er verschillende (online) workshops, modules en webinars ivm digitaal denken, infographics, mediageletterdheid, e-marketing, ... In 2021 start VDAB ook met sessies zoals 'Boost je digitale vaardigheden' voor werkzoekenden, een online reeks workshops, enz. Daarnaast is er een sterke integratie van digitale vaardigheden in alle trainingen en online opleidingsmodules. Meer specifiek gericht op IT – profielen zijn er opleidingen 'IT-ontwikkelaar' voor zwakkere doelgroepen (vb. NEET – jongeren) en werkt VDAB samen met het sectorfonds Cevora.
 - Via het impulsprogramma "artificiële intelligentie en cyber security" wordt ingezet op onderzoek, implementatie in het bedrijfsleven en een flankerend beleid dat aandacht heeft voor ethiek, opleidingen en brede sensibilisering. In de schoot van dit impulsprogramma lopen meerdere ESF – projecten die de bedoeling hebben om ondernemingen (en hun werknemers) die in de toekomst gebruik gaan maken van Artificiële intelligentie of er al mee aan de slag zijn, te ondersteunen met een aanbod van praktijkgerichte opleidingstrajecten ter aanvulling van het bestaande aanbod. Op die manier worden ook zittende werknemers ondersteund om bij te blijven en hun digitale vaardigheden op punt te houden.
2. Ter ondersteuning van specifieke doelgroepen zoals personen met een risico op digitale achterstand, ouderen, kortgeschoolden, niet-beroepsactieven, Vlamingen die over onvoldoende digitale vaardigheden of geen online toepassingen beschikken, ..., werkt

het Departement WSE het project van de lokale digibanken volop uit. Met dit project van de digibanken wil ik drie inhoudelijke doelstellingen realiseren:

- Gelijke toegang tot digitale technologie door het voorwaardelijk beschikbaar maken van laptops, schermen en andere relevante IT-hardware en ondersteuning in een specifieke context.
- Via opleiding en kennisdeling digitale vaardigheden versterken, zowel inzake persoonlijke vaardigheden als technische vaardigheden (vb. herstel van IT-materiaal via de circulaire economie).
- Via laagdrempelige begeleiding zorgen voor een verbeterde digitale toegang tot essentiële diensten via zogenaamde fysieke 'knooppunten' op lokaal niveau.

De realisatie van deze lokale digibanken wordt een samenwerking tussen diverse partners zoals lokale besturen, bedrijven, kennisinstellingen, opleidingspartners, sociale economie ondernemingen, VDAB en het middenveld. Hiervoor wordt in totaliteit 50 miljoen euro voorzien via het relanceplan Vlaamse Veerkracht.

3. In eerste instantie is het de bedoeling dat via de eindtermen alle leerlingen de nodige digitale vaardigheden bereiken. De reeds ingevoerde eindtermen voor de eerste graad secundair onderwijs en ook de nieuwe eindtermen die binnenkort in de tweede en derde graad secundair onderwijs zullen ingevoerd worden, bevatten een uitgebreide component ICT, computationeel denken en mediageletterdheid.

Om hiervoor de nodige omkadering te voorzien is er de visienota Digisprong die werd goedgekeurd op 11 december 2020. Digisprong voorziet in een belangrijke ICT-infrastructuurimpuls waarbij elke leerling een eigen laptop of gelijkwaardig ICT-toestel beschikt vanaf het 5de leerjaar Basisonderwijs. We voorzien ook middelen voor ICT-materiaal voor leerkrachten.

Er wordt ook geïnvesteerd in de nodige omkadering voor scholen, onder meer met een sterker statuut voor de ICT-coördinator, de uitbouw van digitale dienstverlening voor scholen en een kennis- en adviescentrum ten dienste van de scholen. Er komt een uitgebreid vormingsaanbod en ook in de lerarenopleidingen zal er meer ingezet worden op digitale competenties. Digisprong bevat verder verschillende acties om te voorzien in kwaliteitsvol digitaal lesmateriaal en is er extra aandacht voor cybersecurity en voor de aanpak van cyberpesten. In totaal gaat het over een investering van 375 miljoen euro.

Op 7 mei 2021 werd door de Vlaamse regering bovendien een specifiek actieplan goedgekeurd: Visienota "van kwetsbaar naar weerbaar" – deel 1 'beter leren, beter voelen' Plan voor een kwalitatief versterkt onderwijs in uitvoering van het relanceplan "Vlaamse veerkracht" (VV17). Deze visienota gaat gepaard met een investering van 90 miljoen euro (voor alle speerpunten en acties samen).

Hiermee willen de kwetsbare leerlingen uit het buitengewoon onderwijs (OV1 en OV2), het deeltijds beroeps secundair onderwijs en de leertijd ook voorzien van digitale infrastructuurle omkadering

In het onderwijsdecreet XXXI wordt de mogelijkheid voorzien om zowel de opleiding ICT van de basiseducatie als de opleiding Start to ICT van het secundair volwassenenonderwijs onder de vorm van open modules in te richten, zodat cursisten gericht kunnen werken aan de digitale vaardigheden die ze nog ontbreken. Dit werd al tijdelijk voorzien in het kader van de coronacrisis en wordt nu structureel ingevoerd. Dit decreet wordt binnenkort gestemd in het Vlaams Parlement.

Ook in het kader van de uitvoering van het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 zetten we in op het verhogen van de digitale geletterdheid van jongeren en volwassenen, opdat zij snel meekunnen in de snel digitaliserende maatschappij. Complementair aan de hierboven vermelde maatregelen binnen Onderwijs draagt het Plan Geletterdheid bij aan de uitbouw van een E-inclusie-netwerk uit over de

beleidsdomeinen heen. Vanuit het Plan werd hiervoor de handen in elkaar geslagen met LIGO, het Kenniscentrum Mediawijs, VUB-SMIT, VVSG en de Koning Boudewijnstichting om kennis en expertise rond E-inclusie op te bouwen, te bundelen, uit te wisselen en te verspreiden. Dit resulteerde onder meer in de oprichting van een Lerend Netwerk E-inclusie en een Task Force E-inclusie.